

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 11. De Necessitate Fidei ad Iustificationem: Vbi de fide Redemptoris,
Trinitatis, & Dei Remuneratoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

C A P V T X I.

*De Necessitate Fidei ad Iustifi-
cationē: Vbi de fide Redempto-
ris, Trinitatis, & Dei Remune-
ratoris.*

178 **C**ertum est sine fidē
neminem posse
placere Deo. Probabilius est nō
esse necessarium necessitate
medij, hoc est tali, quæ non tol-
latur per ignorantiam inuinci-
bilem, credere explicitē myste-
rium Trinitatis, aut Incarna-
tionis: nam ex vna parte om-
nia testimonia scripturæ, & præ-
cipua Patrum effata possūt ex-
plicari vel de fide implicita e-
iusmodi mysteriorum, vel de
necessitate non medij, sed præ-
cepti post sufficientem Euan-
gelij promulgationem: ex alia

parte non solum multi rustici
ex Catholicis videntur carere
hac fide explicita, sed etiam li-
beraliùs videmur sentire de di-
uina bonitate, si dicamus etiam
in illis sectis, quæ ità per veram
traditionem cognoscunt verū
Deum, vt tamen Incarnationē,
& Trinitatem ignorent, posse
pueros, & idiotas excusari per
ignorantiam inuincibilem à fi-
de talium articulorum, adeòq.
eos per fidem veri Dei iustifi-
cari, & saluari; sicuti continge-
bat in lege Naturæ, & Mosaica.
Confirmatur ex Paulo ad Heb.
11. solum requirente, vt acce-
dens ad Deum credat *quod est,*
& *quod inquirentibus se remunera-*
tor sit. Requiritur tamen fi-
des eiusmodi mysteriorum sal-
tem in voto, hoc est in propo-
to

to

to seruādi omnia pręcepta. Et in hoc sensu dicitur necessaria necessitate medij, sicut etiam dicitur baptismus, qui aliquando iustificat susceptus in re, aliquādo tantum in voto.

179 Fides Dei existentis, & remuneratoris vera, & propria requiritur necessitate medij ad Iustificationem, vt constat ex citatis verbis Pauli; quę non possunt intelligi de notitia quadam pręambula ad fidem: nam ibi Paulus, eo quod sine fide impossibile sit placere Deo, & ex eo quod Enoch habuerit testimonium se placuisse Deo, & eo quod accedentem ad Deū oporteat credere quod est, &c. infert fidem Enochi; quę porrò fuit vera fides, & non notitia tantum pręambu-

la. Et quamuis credibile sit Enochum iustificatum fuisse in infantia per illud remedium, quod communiter Theologi consent fuisse in lege naturæ ad liberandos pueros à peccato originali; tamen Paulus non loquitur ibi de sola complacētia, quam Deus habuit in Enocho per gratiam habitualem, sed per actus bonos, & supernaturales ipsius Enochi meritorios vitæ æternæ, qui sine huiusmodi fide præstari nō possunt. Accedit testimonium Trid. sess. 6. cap. 6. exponentis verba Pauli de vera fide. Extollens enim fidem, quæ ad iustificationem disponit, ait: *de hac dispositione scriptum est: accedentem ad Deum, &c.*

180 Necessitas verò talis
fidei

fidei non est tantum ex arbitrio Dei, Cum enim certum sit amorem Dei super omnia esse infallibiliter connexum cum iustificatione, quis dicat (quod dicunt, vel dicere tenetur aduersarij) Deum statuisse vniuersaliter impedire, ne quis amet illum super omnia ex cognitione bonitatis infinitæ apparētis in ceteris attributis, si careat, quāuis inculpabiliter, fide, quod ipse sit remunerator? Cēsemus ergo; hāc fidē exigi ex natura rei ad amorē Dei super omnia, veræ amicitia, vel etiam ad attritionem sufficientē in Sacramento Poenit. *Amare enim ita Deum super omnia, est constituere nostram felicitatem in amicitia cum Deo.* Porrò impossibile est constituere vnicè finem

nostrum vltimum, & æternum
in aliquo bono, nisi certissimè
credamus, illud bonum nobis ef-
se possibile. Hæc autem pos-
sibilitas creditur per fidem Dei
remuneratoris.

181 Idem dicimus de at-
tritione: nam vt benè Ambr.
lib. 1. de poenit. cap. 1. *nemo po-
test agere penitentiam, nisi spe-
rauerit indulgētiā.* Et ideo Trid.
sess. 14. cap. 4. ait: *hic contritionis
motus necessarius, & in homine
post baptismum lapsō itā demum
preparat ad remissionem peccato-
rum, si cum fiducia diuinæ miseri-
cordiæ, & voto præstandi reliqua
coniunctus sit; & infra ait attri-
tionem, si voluntatem peccandi
excludat cum spe veniæ dispo-
re ad Dei gratiam in Sacramento
Penitentiae impetrandam. Spes
verò,*

De Fide, Spe, &c. Cap. XI. 249

verò, & *impetratio* (ut pote quæ petitionem supponit) requirunt essentialiter fidem Dei remuneratoris. Quamuis ergo attritio possit esse dolor de peccatis ex timore tantum pænæ, requirit tamen spem vitæ æternæ, & reconciliationis cum Deo: & hoc idem indicat Paul. ad Rom. 4. dum ait *credenti in eum, qui iustificat impios, reputabitur fides eius ad iustitiam secundum propositum gratiæ Dei.*

182 Hanc necessitatem fidei non tantum ex Dei arbitrio, sed ex natura rei ad actus requisitos ad iustificationem agnouisse videtur S. Th. 2. 2. q. 4. ar. 7. ubi probat fidem esse primam inter virtutes, quoniam finis est prius in intellectu, quam in voluntate: *naturalis autem*

cognitio non potest attingere ad
Deum secundum quod est obiectum
beatitudinis prout tendit in ipsam
spem, & charitas.

183 Nequè obstat, actum
sinceræ charitatis tendere in
Deum quatenus in se bonus est,
& non quatenus est bonus no-
bis; ad quod vltimum pertinet
dumtaxat fides Dei remunera-
toris. Dupliciter enim possu-
mus amare Deum vt bonum
nostrum. Primò quidem, vt pul-
chrum, & delectabilem nobis,
in quo amore constituiamus nos
ipsos tanquam *finem cui*. Et
hic amor non pertinet ad cha-
ritatem, sed ad spem, vt infra
explicabimus in tractatu de cha-
ritate. Alio modo amamus
Deum vt bonum nostrum, qua-
tenus per amicitiam transfor-
matur

De Fide, Spe, &c. Cap. XI. 25
mamur affectiuè in Deum, &
sic reddimus per hanc meta-
phoricam identitatem bona
nobis ea quæ physice sunt bo-
na ipsius, quatenùs sunt bona
ipsius. Et hic amor pertinet ad
perfectissimam charitatē, ideò-
que S. Th. 2.2. q. 24. art. 9. di-
stinguens tres gradus charitatis
ait, *tertium studium est, ut homo
ad hoc principalitèr intendat, ut
Deo inhereat, & eo fruatur, &
hoc pertinet ad perfectos, qui cu-
piunt dissolui, & esse cum Chri-
sto.*

184 Ideò quamuis idem
S. Doctor dicat 1.2. q. 109. an. 3.
*homo in statu nature integra non
indigebat dono gratiæ superaddi-
to naturalibus bonis ad diligendū
Deum naturalitèr super omnia.*
Per illam tamen particulam

naturaliter excludit non solum entitatiuè, sed etiam obiectiuè illum amorem, qui est infallibiliter connexus cum gratia. Hic enim amor habet pro motiuo, vt diximus, & vt infra vberius explicabitur, Deum vt obiectū beatificum nostrum per suam amicitiam; sub qua ratione nō potuit naturalitèr amari super omnia, quoniam nec talis amicitia naturalitèr datur, nec potest (saltem honestè) independentèr à supernaturali reuelatione Dei firmissimè credi, & sperari adeòque efficacitèr appeti. Potuit ergo homo in natura integra elicere naturalitèr aliud genus amoris super omnia, per quem constitueret suam fælicitatem naturalem in amicitia Dei naturali, & im-

pet-

perfecta: hunc verò actum non potest quis exercere in natura lapsa, neque eleuata, neque non eleuata.

185 Non quidem in natura lapsa, eleuata; nam in hac non est possibilis fælicitas, & amicitia Dei naturalis, sed tantùm supernaturalis. Cum ergo id, quod est falsum, non possit esse certum, & cum sine certitudine possibilitatis nõ possit quis honestè velle aliquid tanquam vltimum finem suum, & vnicam suam fælicitatem, non potest proinde quis in natura lapsa eleuata velle super omnia amicitiam Dei naturalem. Neque pariter id fuisset possibile in natura lapsa non eleuata, sine Dei auxilio speciali, & indbito. Nam in illo statu propter
ter

ter peccatum amicitia Dei naturalis non fuisset possibilis, addeoque non potuisset esse efficaciter volita ex ratione iam dicta. Quod si Deus instituisset aliquod remedium penitentiae naturalis, illud ipsum remedium, & eius certitudo fuisset aliquod donum gratiae naturalis quidem, hoc est non supernaturalis entitativè, sed supra conditionem, & debitum illius status.

186. Pariter non obstat, esse connaturale unicuique creaturae magis amare Deum, quam se ipsam quia cuilibet parti connaturale est magis amare bonum uniuersale, quam proprium. Non inquam id obstat. Hoc enim vltimum axiom. potest multipliciter intelligi. Primò ita, vt amor naturalis,

hoc

hoc est innatus vnicuique enti,
præferat bonum vniuersale
bono proprio. Et hoc est verū,
quia appetitus innatus nil aliud
est, quàm quædam potentia
operandi indita singulis rebus
ab authore naturæ, qui ità di-
stribuit huiusmodi potentias, vt
per eas magis intenderet bonū
vniuersale, quàm bonum pri-
uatū cuiuscumque entis. Quo-
circa illæ potentiæ magis vidē-
tur quærere bonum commune,
quàm bonum proprium, sed in
hoc sensu illud axioma nihil ad
rem nostram facit.

187 Secundò illud ità
potest intelligi, vt lex naturæ
obliget ad præferendum bonū
commune bono proprio. Et
hoc paritèr est verum, sed non
de omnibus bonis; nam vt ad-
uertit

uertit Arist. 9. Eth. cap. 8. nemo, quantumuis virtute præditus mauult virtutem esse in sua patria, quàm in se; quæ virtus est quid optimum inter bona humana; & eatenus bonus ciuis præfert salutem patriæ saluti propriæ, quatenus, si id faciat, habet bonum virtutis, quod est salute præstantius. Non ergo obligauit ciuem natura ad amandum magis remp. ab ipso distinctam, quam se ipsum, sed fecit, vt expediret ipsi operanti procurare quædã bona reip. à se distinctæ, quam sibi ipsi, nõ tamen maximum bonum, vt vidimus.

188 Tertiõ illud axioma ita intelligi potest, vt natura inclinet ad amandum magis bonum vniuersale, in quo continetur

tinetur etiam bonum propriū,
quam solum bonum propriū.
In quo sensu bene illud intelle-
xit Durandus in 3. dist. 29. q. 2.
num. 22. & 23. & ita est con-
naturale, vt creaturæ magis ve-
lint fēlicitatem Dei, quam pro-
priam: nam sublata fēlicitate
Dei, auferretur & fēlicitas pri-
uata creaturæ, & præterea infi-
nitum bonum ab hac distin-
ctum. Quamuis ergo volun-
tas sit essentialiter determinata
aduolendam propriam fēlici-
tatem, nec possit aliquid velle
contra illam, vt sæpe docuerūt
Arist. D. Aug. & D. Thom. qui
etiam putauit omnem actum
liberum dependere ab aliquo
actu necessario tendēte in pro-
priam fēlicitatem: quamuis in-
quam ita sit, magis tamen in-
clina.

clinamur (præciso errore intellectus) ad amandam felicitatē Dei, quā nostram, quia non possumus amare nostrā quin amemus diuinam, vt pote in qua & nostra includitur, & præterea multa alia bona includuntur. Et hæc est ratio, cur Beati amando Deum longè magis, quā in se ipsos, non ideò operentur contra inclinationem naturalem voluntatis.

189 Cæterum impossibile est, vt aliquis amet felicitatem alienam contra distinctā à propria, & repugnantem propriae magis quā propriā: & sic optimè S. Thomas supra laudatus constituit Deum obiectū charitatis super omnia, quatenus est principium nostræ beatitudinis. Illi ergo actus, qui communi-

muni-

De Fide, Spe, &c. Cap. XI. 259
muniter proponuntur: *malle*
annihilari, aut esse in inferno per
totam aeternitatem, quam Deum
offendere, non sunt possibiles,
citrà errorem nisi in hoc sensu
si ego per possibile, vel impossibi-
lem redigerer ad disiunctiuam
necessitatem alterutrius ex his
duabus miserijs, ut vel deberem
pati haec mala physica, vel inimi-
citiam Dei, malle illa, quàm
istam.

190 Constat ex praedictis,
nullum actum, quem naturali-
tèr possumus elicere, vel ad què
naturalitèr obligamur, esse a-
morem Dei super omnia in eo
sensu, in quo hìc requiritur ad
iustificationem, quatenus scili-
cet per illum volumus efficaci-
tèr non tantum fælicitatè Dei
(quam citrà errorem nemo po-
test

test non velle) sed intimam Dei
amicitiam, & communicatio-
nem supra omnia bona nobis
possibilia. Neque hoc velle est
contra rationē perfectæ amici-
tiæ, quatenus intendentis vnicè
bonum amici, & non propriū:
nam amicitia non præscindit
ab eo bono proprio, quod est,
*supposita semel identitate affecti-
ua, gaudere de amore, de bonis,
& de cōmunicatione amici.* Ideò
quamuis superi habeant since-
rissimā charitatem erga Deum,
quæ est regula, & mensura in
ipsis omnium appetitionum,
tamen cum Aug. asserit S. Th.
2. 2. q. 8. art. 3. in Corp. eos non
fore contentos, & felices nisi
haberent certitudinem de per-
petuitate visionis & mutue re-
damationis. Et idem S. Doctor

De Fide, Spe, &c. Cap. XI. 261

2.2. q. 180. art. 7. in corpore ait:
delectationem illam, quam af-
fert contemplatio Dei non ra-
tione operationis, sed ratione
amoris, quo Deum diligimus,
& ratione cuius placet nobis
cogitare de Deo, & cognoscere
quod illi benè sit, desiderari à
nobis ex amore charitatis er-
ga Deum, quod etiam habet ibi
ad primum ex Greg. hom. 14.
in Ezechielem. Item licèt D:
Thom. 2.2. q. 27. art. 1. dicat a-
lienum amorem desiderari nō
per se, sed tanquam manifesta-
tium nostræ bonitatis; id ta-
men benè explicat Caietanus,
vt verificetur de motiuo, quod
communiter habent homines
dum optant ab alijs amari, &
non de ratione: propter quam

ama-

amari est re ipsa optabile, præfertim si optetur ex affectu amicitia. Ceterum latius hoc de explicabitur paulò inferius in loco, vbi agetur de charitate.

191 Igitur cum sine fide Dei remuneratoris non possint certò innotescere hæc prædicta Dei, quæ mouent ad talem eius amorem super omnia sufficientem ad iustificationem, utique non ex arbitraria lege Dei, sed ex ipsa rei natura oritur prædicta necessitas fidei de Deo remuneratore. Quæ fides debet coniungi cum omnibus fidei actibus liberis, & meritorijs. Cum enim omnes eiusmodi actus ex D. Thoma habeant meritum obedientia supernaturalis debet homo illos

los

De Fiae Spe, &c. Cap. XI. 263

los eliciēs habere hanc certam
fidem, quòd eius obse-
quium Deo place-
bit, & quòd
propter
illud benè sibi
erit.

D E

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

DE

d
&
d
p
of